

אדם ואדמה - כיתות ג'-ד'

תמצית:

הקשר בין אדם לאדמה הוא קשר חזק ומהותי מאוד. קשר זה בא לידי ביטוי באופן חזק ומיוחד אצל אנשי גוש קטיף, ונשמע במיוחד אצל העוסקים בחקלאות. מה הייחוד בקשר לאדמה? ומה הקשר שלנו לאדמה?

פתיחה:

נחלק את התלמידים לזוגות. כל זוג יקבל איור של בעל מלאכה אחר (מצ"ב תמונות בהמשך הקובץ). כמובן שניתן להוסיף תמונות של בעלי מקצוע נוספים. המשימה שתוטל על בני הזוג היא להכין מעין תעודת מזהה לדמות שהם קיבלו. בתעודה המזהה נבקש מהתלמידים להתייחס לנקודות הבאות: במה הדמות שלכם עובדת? איזה כלים ודברים הדמות שלכם צריכה בעבודה שלה? איפה העבודה של הדמות שלכם נמצאת? מה רואים כמגיעים לבקר את הדמות שלכם בעבודה? איך הדמות שלכם מתארגנת כשהיא יוצאת לעבודה? אילו מחשבות או רגשות עוברים לדמות שלכם בראש בדרך לעבודה? כיוון שישנן כפילויות, כמה זוגות קבלו את אותה הדמות, נבקש נציגים לכל דמות שיספרו בקצרה על הדמות שלהם. ניתן לערוך טבלה מעין זו על הלוח, או סתם לכתוב מילות מפתח שמוזכרות בדברי התלמידים:

מדענית	שוטר	מורה	מהנדס	עובד אדמה

מתחת לכל בעל מלאכה נכתוב מילות מפתח שונות שעלו משימת הכתיבה של הזוגות. נבחר במיוחד מלים שמתארות את מקום העבודה,

נחשוב יחד עם התלמידים - היכן עובדת כל דמות? האם העבודה תלויה דווקא במקום פיזית בו היא נמצאת?

נבחין עם התלמידים בייחוד של עובד האדמה לעומת שאר הדמויות - לכל אחת מהדמויות יש משרד או מקום עבודה אך עבודתו אינו בהכרח תלויה במקום. אצל עובד האדמה, האדמה היא מקום העבודה כמו גם העבודה עצמה, והקשר בין השניים לא ניתן לפירוד.

נחשוב יחד עם התלמידים - איך מרגיש חקלאי ביחס לאדמה שלו? האם זה קשר רגיל לאדמה, כמו הקשר שלנו לאדמה שסביבנו?

לימוד:

האדמה היא חלק יסודי באדם, אנחנו מורכבים ממנה ומתייחסים אליה.

נצפה בסרטון של אהרון אמיתי, עד שניה 54.

<https://www.youtube.com/watch?v=2MTtz0-Tg&t=41s>

- מה החוויה החזקה שמתאר אהרון אמיתי?
- איך לדעתכם נוצר קשר כזה?
- איך נוצר חיבור כל כך חזק?
- האם הרגשתם פעם חיבור חזק לאדמה?
- האם יש מקום שאתם קשורים אליו במיוחד?

נקרא יחד עם התלמידים את הפסוק המתאר את בריאת האדם:

”וַיִּצְרֶה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:” (בראשית ב', ז)

נשאל:

- ממה האדם מורכב?
- מה לדעתכם המשמעות של זה שהאדמה היא חלק משמעותי באדם?
- חשבו על הקשר בין המילים אדם- אדמה. מה דעתכם משמעות הקשר הזה?
- מה הקשר שלנו לאדמה?
- איפה ביום יום שלנו אנחנו רואים את האדמה ופוגשים אותה? (אפשר להציע, בערוגות הבית או בית הספר, בדרך כשאנחנו צועדים עליה ועוד).

הפנמה:

על רצפת הכתה נניח גליון נייר גדול וריק, ומיכלים ובהם דבק פלסטי.

נחלק לתלמידים מכחולים, ונבקש מכל תלמיד לכתוב מלה שעולה על דעתו ביחס לאדמה, בעקבות השיעור האחרון, ולכתוב אותה בעזרת המכחול שקבל, שיטבול בדבק.

אחרי שכל התלמידים יכתבו משלהם על גליון הנייר הגדול, נעבור עם קופסא מלאת חול או אדמה שנאסף מבעוד מועד, ונזמין כל תלמיד לאסוף חופן אדמה, ולפזר אותה במקום כלשהו על גבי הגליון.

כשכל הגליון מכוסה חול, נחזיק אותו יחד מכל עבריו, וננער אותו היטב.

המלים שכתבו התלמידים בעקבות השיעור ייחשפו בזכות המפגש עם האדמה על גבי הדבק. נזמין את התלמידים, לפני היציאה מהשיעור, להתבונן בגליון הגדול שיצרנו, ולחשוב מה מכל הדברים הכתובים עליו "מדביק" ומחבר אותם לאדמה, ומדבר אל ליבם.

